

26.10.2015

Kj/3

§ 1009

Kaupungin viranhaltijoiden ja työntekijöiden oikeudellinen avustaminen

HEL 2015-010534 T 00 01 00

Oike PK 20152142

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Päivi Kuusjärvi, johtava kaupunginasiamies, puhelin: 310 36556
paivi.kuusjarvi(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää

1. kehottaa niitä kaupungin virastoja ja liikelaitoksia, joiden palveluksessa on luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa (715/2011) säädetyt kelpoisuusvaatimukset täyttäviä henkilöitä, hakemaan heistä riittävän usealle laissa tarkoitettun luvan toimia oikeudenkäyntiavustajana,

2. kehottaa niitä kaupungin virastoja ja liikelaitoksia, joiden palveluksessa on luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia, avustamaan viraston tai liikelaitoksen viranhaltijoita ja työntekijöitä heidän ollessaan virantoimituksessa tai työssä sattuneiden tapausten johdosta kuultavina esitutkinnassa taikka vastaajina tai asianomistajina korvaus- tai rangaistusvaatimuksia koskevissa oikeudenkäynneissä, ei kuitenkaan milloin on todennäköistä, että kaupungin ja viranhaltijan tai työntekijän edut ovat keskenään ristiriidassa taikka asianhaarat osoittavat, että viranhaltija tai työntekijä on tahallisesti tai törkeällä

tuottamuksella rikkonut velvollisuuksiaan, tai milloin kyseessä on vähämerkityksinen asia,

3. kehottaa kaupunginkanslian oikeuspalveluita 2 kohdassa mainituin edellytyksin harkintansa mukaan avustamaan sellaisten virastojen ja liikelaitosten viranhaltijoita ja työntekijöitä, joiden palveluksessa ei ole luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia, samoin kuin muiden virastojen ja liikelaitosten viranhaltijoita ja työntekijöitä silloin, kun virasto tai liikelaitos tätä pyytää ja oikeuspalvelut katsoo sen tarpeelliseksi ja tarkoituksenmukaiseksi, sekä

4. kehottaa kaupunginkanslian oikeuspalveluita antamaan virastoille ja liikelaitoksille tarkemmat ohjeet tämän päätöksen soveltamisesta.

Samalla kaupunginhallitus päättää kumota 17.6.1991 tekemänsä päätöksen § 1320.

Esittelijän perustelut

Kaupunginhallitus on 17.6.1991 § 1320 tehnyt päätöksen oikeudenkäyntiavun antamisesta kaupungin palveluksessa oleville virantoimituksessa tai työssä sattuneiden tapauksen johdosta. Päätös ja sen perusteella annetut silloisen kaupunginkanslian lainopillisen osaston sekä henkilöstöasiainkeskuksen palvelussuhdeosaston antamat menettelytapaohjeet ovat vanhentuneet.

Kaupungin viranhaltijan tai työntekijän oikeudellinen avustaminen saattaa olla tarpeen, kun hän on osallisena esitutkinnassa tai oikeudenkäynnissä virantoimituksessa tai työssä tapahtuneen tapauksen takia. Avustaminen on perusteltua sekä asianosaisen oikeusturvan että työnantajan lojaliteettivelvollisuuden näkökulmasta. Kaupunki on työnantajana omaksunut linjan, jossa viranhaltijoita ja työntekijöitä avustetaan huomattavan laajasti ilman lakiin perustuvaa avustamisvelvollisuuttakin. Tätä linjaa ei ole tarkoitus muuttaa.

Avustamiselle on myös taloudelliset perusteet. Kaupungilla on oikeus ja joissakin tapauksissa myös velvollisuus eräistä oikeudenkäynneistä kunnan tai kuntainliiton palveluksessa oleville aiheutuvien kustannusten korvaamisesta kunnan tai kuntainliiton varoista annetun lain (21/1984) nojalla mukaan korvata palveluksessaan olevan vastaajan kulut, milloin tähän kohdistettuja vaatimuksia ei ole hyväksytty. Jos kaupungin palveluksessa olevan henkilön avustajana toimii kaupungin oma työntekijä, ei asianomaisen ole tarvetta turvautua muihin lakiasiainpalveluihin eikä sitoutua sellaisten niistä perittävien palkkioiden ja kulujen maksamiseen, jotka saattaisivat lopulta tulla kaupungin korvattaviksi.

26.10.2015

Kj/3

Avustamiseen ei kuitenkaan ole perusteita ryhtyä kaikissa asioissa. Esimerkiksi silloin, kun on todennäköistä, että asianomaisen tai kaupungin edut ovat ristiriidassa, kaupungin palveluksessa olevan avustajan velvoitteita päämiestään ja työnantajaansa kohtaan ei voida sovittaa yhteen. Silloin, kun asianomaisen teko tai laiminlyönti osoittaa tahallisuutta tai törkeää tuottamusta, työnantajan lojaliteettivelvollisuus ei puolestaan ulotu oikeudelliseen avustamiseen teosta tai laiminlyönnistä aiheutuvassa prosessissa. Jos kyseessä on sekä kaupungin että asianomaisen henkilön kannalta objektiivisesti arvioiden vähämerkityksinen asia, ei avustamiseen yleensä ole perusteita.

Asioissa, joissa avustamiselle on perusteet, työnjako on tarkoitus järjestää seuraavasti.

Kaupunginkanslian oikeuspalvelut huolehtii keskitetysti kaupungin edunvalvonnasta rikos- ja siviiliprosesseissa (pois lukien HKL-liikelaitoksen asiat). Oikeuspalveluiden palveluksessa on useita luvan saaneita oikeudenkäyntiavustajia.

On perusteltua, että oikeudenkäyntiasioissa, jotka liittyvät viraston tai liikelaitoksen omaan perustehtävään, sellaiset virastot ja liikelaitokset, joiden palveluksessa on kelpoisuusvaatimukset täyttäviä ja lakimiestehtävissä toimivia henkilöitä, avustavat kuitenkin lähtökohtaisesti itse omaa henkilöstöään. Oikeuspalvelut avustaa muiden virastojen ja liikelaitosten henkilöstöä.

Edellä todetun lisäksi oikeuspalvelut avustaa kaikkien virastojen ja liikelaitosten henkilöstöä asioissa, jotka laajuutensa tai vakavuutensa puolesta edellyttävät oikeudenkäyntiasioiden hoitamisen erityisasiantuntemusta.

Oikeuspalvelujen avustaessa oikeudenkäyntiasiaa kaupunginlakimies päättää oikeudenkäyntiavun antamisesta tai siitä pidättymisestä kaupungin palveluksessa olevalle virantoimituksessa tai työssä sattuneiden tapausten johdosta. Milloin viraston tai liikelaitoksen kantana asiassa on, että avustamisesta lähtökohtaisesti kieltäydytään, on asia siirrettävä oikeuspalveluihin päätöksentekoa varten. Päätös kieltäytyä avustamisesta on oikaisuvaatimuskelpoinen.

Jos virasto, liikelaitos tai oikeuspalvelut ryhtyy avustamaan työntekijää tai viranhaltijaa, kyseessä on tosiasiallinen hallintotoimi, josta ei tehdä erikseen päätöstä.

Oikeuspalveluissa laadittu luonnos tämän päätöksen soveltamista koskeviksi tarkemmiksi ohjeiksi on liitteenä. Ohjeet annetaan päätöksen tultua lainvoimaiseksi ja oikeuspalvelut huolehtii niiden päivittämisestä jatkossa tarpeen mukaan.

26.10.2015

Kj/3

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Päivi Kuusjärvi, johtava kaupunginasiainmies, puhelin: 310 36556
paivi.kuusjarvi(a)hel.fi

Liitteet

1 Soveltamisohje